



2014

**STAATSBLAD  
VAN DE  
REPUBLIC SURINAME**

No. 113

---

**WET van 9 september 2014, houdende regels over de invoering van een algemene pensioenregeling (Wet Algemeen Pensioen 2014)**

**DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIC SURINAME,**

In overweging genomen hebbende, dat – mede ter uitvoering van artikel 50 van de Grondwet van de Republiek Suriname - het nodig is regels betreffende de invoering van een algemeen pensioen als onderdeel van een nationaal sociaal zekerheidsstelsel, vast te stellen;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

**Algemene Bepalingen  
Artikel 1**

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. bijdragegrondslag: het loon dat een deelnemer periodiek heeft ontvangen of geacht wordt te hebben ontvangen en waarover premie wordt geheven;
- b. deelnemer: de ingezetene die voor het opbouwen van een pensioenrecht de premie betaalt;
- c. dienstjaar: de periode van één jaar waarover premie is betaald;
- d. duurzame gemeenschappelijke huishouding: een huishouding niet voortvloeiende uit een huwelijk, die gedurende een periode van minimaal vijf jaren vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en vóór het overlijden van een deelnemer is onderhouden en aangetoond wordt door een rechtsgeldig notarieel opgemaakt samenlevingscontract; Deze akte moet in het Centrale Bevolkingsregister geregistreerd worden.

- e. nabestaanden:
  - 1. de partner van de overleden deelnemer;
  - 2. de uit het huwelijk van de overleden deelnemer geboren wettige en gewettigde, of geadopteerde kinderen of ter verzorging inwonende pleegkinderen, die minderjarig zijn;
  - 3. de tot de duurzame gemeenschappelijke huishouding van de overleden deelnemer geboren natuurlijke of erkende kinderen of ter verzorging inwonende pleegkinderen, die minderjarig zijn;
- f. Onderraad: de Onderraad Sociaal Zekerheidsstelsel van de Raad van Ministers;
- g. partner:
  - 1. de echtgeno(o)t(e) van de deelnemer;
  - 2. degene, die met de deelnemer een duurzame gemeenschappelijke huishouding onderhoudt;
- h. pensioengrondslag: het gedeelte van het loon, dat de grondslag vormt voor de pensioenopbouw van een deelnemer;
- i. pensioengerechtigde leeftijd: de leeftijd van zestig jaren;
- j. Pensioenraad: de Pensioenraad, als genoemd in artikel 14 lid 1;
- k. premie: iedere verschuldigde geldsom bestemd voor het opbouwen van het recht op pensioen;
- l. Algemeen Pensioenfonds: het Fonds, als genoemd in artikel 16 lid 1;
- m. werkgever: iedere natuurlijke of rechtspersoon, die ten minste één werknemer in dienst heeft;
- n. werknemer: iedere natuurlijke persoon die in dienst van een werkgever is;
- o. wees: het minderjarig kind waarvan beide ouders of verzorgers overleden zijn en waarvan één of beiden deelnemer zijn geweest;
- p. zelfstandige: iedere natuurlijke persoon, die geen bedrijf of beroep uitoefent en geen personeel in dienst heeft.

### Invoering Algemene Pensioenregeling Artikel 2

- 1. Met de inwerkingtreding van de Wet Algemeen Pensioen 2014 is een verplichte algemene pensioenregeling ingevoerd met het doel iedere deelnemer te voorzien van een basispensioen bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

2. Pensioenrechten worden vanaf de inwerkingtreding van deze wet opgebouwd en hebben geen terugwerkende kracht naar een tijdstip gelegen vóór de datum van de inwerkingtreding.
3. Iedere werkgever is verplicht om binnen dertig dagen na de inwerkingtreding van deze wet de binnen het bedrijf bestaande pensioenregeling ter toetsing voor te leggen aan de Pensioenraad.
4. De Pensioenraad geeft een schriftelijk oordeel binnen dertig dagen, nadat de toetsing als bedoeld in lid 3 is voorgelegd.
5. Indien de Pensioenraad van oordeel is, dat de voor de werknemers bestaande pensioenregeling niet tenminste de rechten toekent, die ingevolge het bepaalde bij of krachtens de Wet Algemeen Pensioen 2014 zijn vastgesteld, moet de werkgever binnen dertig dagen, nadat het oordeel van de Pensioenraad schriftelijk ter kennis van hem is gebracht:
  - a. binnen de eigen pensioenregeling gelijke voorzieningen treffen overeenkomstig de Wet Algemeen Pensioen 2014, zulks met behoud van de reeds opgebouwde rechten voor de werknemers of;
  - b. de eigen pensioenregeling beëindigen en opteren voor de Wet Algemeen Pensioen 2014, zulks met behoud van de reeds opgebouwde rechten voor de werknemers.

### Het recht op pensioen Artikel 3

1. Het recht op algemeen pensioen ontstaat, indien een deelnemer ten minste vijf jaren de premie heeft betaald.
2. Het recht op partnerpensioen heeft de partner van een overleden deelnemer, indien het huwelijk of de duurzame gemeenschappelijke huishouding was aangegaan:
  - a. ten minste vijf jaren voorafgaand aan het overlijden van een deelnemer en
  - b. ten minste vijf jaren vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd door een deelnemer.
3. Bij ontbinding van het huwelijk door echtscheiding heeft de gescheiden echtgenoot of echtgenote recht op een proportioneel deel van het pensioen. Dit deel is gelijk aan een proportioneel deel van het aantal huwelijksjaren van vijftig procent van het pensioen.
4. Het bepaalde in lid 3 geldt in gelijke mate ook voor de partner van een duurzame gemeenschappelijke huishouding, die beëindigd is.

5. Voor het recht op wezenpensioen komen in aanmerking:
  - a. de minderjarige natuurlijke, erkende, wettige, gewettigde, of geadopteerde kinderen van de overleden deelnemer die zelf niet gehuwd zijn of gehuwd zijn geweest of een duurzame gemeenschappelijke huishouding hebben onderhouden;
  - b. de minderjarige inwonende pleegkinderen van een overleden deelnemer die niet gehuwd zijn of gehuwd zijn geweest of een duurzame gemeenschappelijke huishouding hebben onderhouden en ten behoeve van wie door hem bij authentieke akte een onderhoudsplicht was erkend en welke plicht is aangemeld bij de werkgever en het Algemeen Pensioenfonds.
6. Recht op invaliditeitspensioen kan degene verkrijgen, die na een geneeskundig onderzoek als bedoeld in artikel 13, uit hoofde van ziekten of gebreken blijvend arbeidsongeschikt is.
7. Het recht op invaliditeitspensioen vervalt op het moment, dat het recht op algemeen pensioen wordt verkregen.
8. Noch een huwelijk noch een duurzame gemeenschappelijke huishouding afgesloten of aangegaan ná de pensioengerechtigde leeftijd heeft gevolgen voor de bestaande pensioenrechten.

### Pensioenuitkering

#### Artikel 4

1. Het uitkeren van het pensioen aan een deelnemer vindt plaats:
  - a. vanaf het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd (algemeen pensioen);
  - b. vanaf de deelnemer uit hoofde van ziekten of gebreken blijvend ongeschikt is om zijn dienstbetrekking te vervullen (invaliditeitspensioen).
2. Het uitkeren van het algemeen pensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgende op die waarin de deelnemer de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt.
3. Voor het partner- en/of wezenpensioen geldt als ingangsdatum de eerste dag van de maand volgende op die waarin het recht is ontstaan.

4. Het uitkeren van het invaliditeitspensioen gaat in op de dag waarop de uitslag als bedoeld in artikel 13 lid 2 van het geneeskundig onderzoek, waarover tussen partijen overeenstemming bestaat, bij het Algemeen Pensioenfonds bekend is. In afwachting van de overeenstemming kan het Algemeen Pensioenfonds overgaan tot het betalen aan de betrokken deelnemer van een minimum pensioenuitkering als bedoeld in artikel 7 lid 8.
5. De pensioenuitkering eindigt op de laatste dag van de maand, waarin het pensioenrecht is komen te vervallen.
6. De pensioenuitkering wordt door het Algemeen Pensioenfonds ingetrokken of herzien wanneer degene aan wie de uitkering is toegekend, daarvoor niet of niet meer in aanmerking komt.
7. De intrekking of herziening van de pensioenuitkering wordt schriftelijk en gemotiveerd bekendgemaakt aan de belanghebbende.
8. De pensioenuitkering wordt de werknemer niet ontzegd op grond van enige tekortkoming aan de zijde van de werkgever of het Algemeen Pensioenfonds.

#### Uitkering bij overlijden Artikel 5

1. Binnen negentig dagen na het overlijden van een gepensioneerd deelnemer wordt, na een daartoe door de partner gedaan schriftelijk verzoek bij het Algemeen Pensioenfonds, aan die partner van de overleden deelnemer een uitkering toegekend gelijk aan twee maanden algemeen pensioen van de overleden deelnemer.
2. Laat de overledene geen partner na, dan geschiedt de uitkering als bedoeld in lid 1, na een daartoe gedaan schriftelijk verzoek door iedere meerderjarige die tot de overleden deelnemer in familierechtelijke betrekking stond bij het Algemeen Pensioenfonds, ten behoeve van de uit het huwelijk geboren of tot de duurzame gemeenschappelijke huishouding behoren de minderjarige kinderen of ter verzorging inwonende pleegkinderen, die als zodanig zijn aangemeld bij de werkgever en het Algemeen Pensioenfonds.

3. Indien een overleden gepensioneerde deelnemer geen betrekkingen genoemd in de leden 1 en 2 nalaat, kan een ieder die aantoonbaar de kosten van de lijkbezorging, de begrafenis of de crematie van de gepensioneerde deelnemer heeft betaald, in aanmerking komen voor de uitkering als bedoeld lid 1.

### Loon Artikel 6

1. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt onder loon verstaan, elke geldelijke vergoeding die een deelnemer voor zijn arbeid, dienst of bedrijfsactiviteit ontvangt met uitzondering van:
  - a. overwerkgelden;
  - b. vergoedingen voor het tijdelijk verrichten van werkzaamheden buiten zijn gewone arbeid;
  - c. vakantie-uitkeringen;
  - d. winstuitkeringen;
  - e. voorwaardelijke uitkeringen;
  - f. vergoedingen van noodzakelijke kosten gemaakt door de deelnemer in verband met de dienstbetrekking;
  - g. uitkeringen aan gezinshoofden;
  - h. eindejaarsuitkeringen.
2. De uitzonderingen genoemd in lid 1 kunnen bij staatsbesluit worden gewijzigd.

### De hoogte van het pensioen Artikel 7

1. De hoogte van het algemeen pensioen wordt berekend over:
  - a. de dienstjaren die vóór of tot en met de pensioengerechtigde leeftijd zijn opgebouwd en;
  - b. vermenigvuldigd met twee procent en;
  - c. vermenigvuldigd met het gemiddelde loon over de laatste zestig maanden, waarover premie is betaald, voorafgaand aan de datum van de pensioengerechtigde leeftijd of beëindiging van de premiebetaling.
2. Indien een zelfstandige heeft voldaan aan de betaling van de verschuldigde premie, wordt aan hem dezelfde opbouw van het pensioenrecht toegekend als bedoeld in lid 1 van dit artikel.

3. De hoogte van het invaliditeitspensioen wordt berekend naar het aantal dienstjaren, dat een werknemer tot zijn pensioengerechtigde leeftijd zou hebben kunnen vervullen, indien hij niet wegens arbeidsongeschiktheid ten gevolge van zijn opgetreden invaliditeit, zou zijn ontslagen.
4. De hoogte van het partnerpensioen van een deelnemer die vóór de pensioengerechtigde leeftijd overlijdt:
  - a. is zeventig honderdste (70/100) deel van het algemeen pensioen en;
  - b. wordt berekend naar het aantal dienstjaren dat een deelnemer heeft vervuld en;
  - c. is niet minder dan de minimumuitkering als bedoeld in lid 8 van dit artikel.

Het partnerpensioen als genoemd in dit artikel wordt voor een periode van maximaal tien jaren uitgekeerd.

5. De hoogte van het partnerpensioen van een overleden gepensioneerde deelnemer is:
  - a. zeventig honderdste (70/100) deel van het algemeen pensioen waarop een overleden deelnemer recht had en;
  - b. niet minder dan de minimumuitkering genoemd in lid 8 van dit artikel.
6. De hoogte van het wezenpensioen wordt berekend overeenkomstig de leden 4 en 5 van dit artikel en bedraagt in totaal niet meer dan zeventig honderdste (70/100) deel van het algemeen pensioen van de overledene. Het wezenpensioen wordt tot de meerderjarige leeftijd uitgekeerd.
7. Bij de inwerkingtreding van deze wet is de maximale pensioengrondslag SRD 5000,- (vijfduizend Surinaamse Dollar) per maand.
8. Bij de inwerkingtreding van deze wet bedraagt de minimumpensioenuitkering in alle gevallen SRD 300,- (driehonderd Surinaamse Dollar) per maand.
9. Het indexeren van de pensioenuitkering(en) en de hoogte van de pensioengrondslag(en) vinden plaats zodra actuariële becijferingen daartoe aanleiding geven. Dit vindt tenminste om de drie jaar plaats op basis van de gemiddelde loonstijging en wordt algemeen bekend gemaakt uiterlijk in de maand december voorafgaand aan het jaar waarop de indexering betrekking heeft.
10. Het indexeren van de pensioenuitkering wordt op voordracht van de Pensioenraad bij staatsbesluit geregeld.
11. Het bedrag van de pensioenuitkering wordt naar boven afgerond tot het naaste getal in gehele Surinaamse Dollar (SRD) dat een veelvoud vormt van tien.

**Premie  
Artikel 8**

1. De maandelijksse premie bedraagt drie procent van de bijdragegrondslag per maand.
2. De premie zal ingaande 1 januari 2016, jaarlijks met een half procent (0.5/100) worden verhoogd tot en met een maximum van achtentwintig procent (28/100).
3. Bij de inwerkingtreding van deze wet bedraagt de minimale bijdragegrondslag SRD 500, - (vijfhonderd Surinaamse Dollar) per maand en de maximale bijdragegrondslag SRD 5000, - (vijfduizend Surinaamse Dollar) per maand.
4. De minimale premie wordt gebaseerd op de minimale bijdragegrondslag ongeacht het maandloon van de deelnemer.
5. Voor het deel dat de maximale bijdragegrondslag te boven gaat, is geen premie verschuldigd.
6. Bij staatsbesluit wordt zowel de minimale als de maximale bijdragegrondslag gewijzigd.
7. In geval van een dienstbetrekking is de premieverdeling als volgt:
  - a. een werknemersaandeel van vijftig honderdste (50/100) van de premie en
  - b. een werkgeversaandeel van vijftig honderdste (50/100) van de premie.
8. Onverminderd het bepaalde in lid 7 kan in onderling overleg de premieverdeling worden gewijzigd onder de voorwaarde dat het werknemersaandeel niet hoger mag zijn dan het werkgeversaandeel.

**Inkoop  
Artikel 9**

1. De inkoop van diensttijd tussen twee opeenvolgende dienstbetrekkingen, waarover geen premie is betaald, is voor een deelnemer mogelijk tot een maximum van twee jaren.
2. Bij staatsbesluit worden nadere regels vastgesteld, over onder meer de wijze van premieberekening en de rechten die aan de inkoop kunnen worden ontleend.



**Verplichtingen werkgever  
Artikel 10**

1. Iedere werkgever is verplicht om voor zijn werknemer(s) een pensioenregeling te treffen, die tenminste de rechten toekent, die ingevolge het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn vastgesteld.
2. Lid 1 is niet van toepassing, indien de werkgever reeds beschikt over een bestaande pensioenregeling, die tenminste de rechten toekent die ingevolge het bepaalde bij of krachtens deze wet ontstaan.
3. De pensioenregeling moet mede omvatten een regeling ten behoeve van de nabestaanden en de invalide werknemer.
4. De werkgever is verplicht om met de werknemer afspraken te maken over de inhouding van het werknemersaandeel van de premie op het loon en hem het bewijs van inhouding te verstrekken.
5. De werkgever is verplicht om de premie tijdig af te dragen aan het Algemeen Pensioenfonds, telkenmale uiterlijk op den vijftiende van elke maand volgende op de maand waarover de premie verschuldigd is. De premieafdracht aan het Algemeen Pensioenfonds wordt vergezeld van een specificatie die tenminste aangeeft:
  - a. de identificatiecode van de werkgever bij het Algemeen Pensioenfonds;
  - b. de maand van de afdracht;
  - c. de identificatiecode van een deelnemer;
  - d. de hoogte van de totaal afgedragen premiebijdrage voor een deelnemer;
  - e. de maand waarover de premie is voldaan;
  - f. het loon en de periode waarover de premie is berekend.Het Algemeen Pensioenfonds stelt eisen aan het formaat, de vorm en de wijze van aanlevering van de specificatie en de wijze waarop van het bestaan van de opbouw van pensioenrechten blijkt.
6. Iedere werkgever is verplicht jaarlijks, uiterlijk in de maand februari - of eerder indien de werknemer daarom schriftelijk vraagt - een bewijs aan de werknemer te verstrekken waaruit blijkt, dat de werkgever over het voorafgaande jaar heeft voldaan aan enerzijds zijn verplichting tot inhouding van het werknemersaandeel van de premiebijdrage en anderzijds aan de afdracht van de verschuldigde premie.
7. Aan de werknemer die de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt en of invalide is geraakt, wordt het schriftelijk bewijs als bedoeld in lid 6, terstond aan hem verstrekt.

8. De werkgever is verplicht om binnen één maand aan het Algemeen Pensioenfonds te melden dat:
  - a. een werknemer in dienstbetrekking bij hem is en vanaf welke datum het werknemersaandeel van de premie wordt ingehouden en de totale premiebijdrage is betaald;
  - b. een werknemer niet langer in dienstbetrekking bij hem is en vanaf welke datum de premie niet meer wordt ingehouden en zal worden betaald.
9. De werkgever is verplicht om binnen één maand aan het Algemeen Pensioenfonds te melden vanaf welke datum hij opgehouden is met de uitoefening van bedrijfsactiviteiten of andere activiteiten die hem definiëren als werkgever.
10. De werkgever is verplicht om de aan het Algemeen Pensioenfonds aangewezen functionarissen alle medewerking te verlenen, die in het belang worden geacht, voor het toezicht op en de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens deze wet.
11. Onder de in lid 10 genoemde medewerking wordt in ieder geval begrepen de toegang tot de bedrijfsterreinen en gebouwen, inzage in het personeelsbestand, de lonen en loondelen, alsmede de administratie met betrekking tot de inhouding en betalingen van de bij of krachtens deze wet verschuldigde premie.
12. Voor zover in deze wet niet anders is bepaald, is de Wet Pensioenfondsen en Voorzieningsfondsen van overeenkomstige toepassing voor wat betreft de verplichtingen van de werkgever.
13. De werkgever mag de hem bij of krachtens deze wet ter beschikking gestelde gegevens van de werknemer alleen gebruiken ter uitvoering van het bepaalde bij of krachtens deze wet.
14. De werkgever is verplicht te voldoen aan de bij of krachtens wet vastgestelde bepalingen betreffende het beschermen van persoonsgegevens.
15. De werkgever is verplicht om volgens schriftelijke aanwijzingen van het Algemeen Pensioenfonds een deugdelijke en toegankelijke pensioenadministratie bij te houden.

**Verplichtingen werknemer  
Artikel 11**

1. De werknemer is verplicht om toe te zien op de naleving van de met de werkgever gemaakte afspraken over de inhouding van het werknemersaandeel van de premie op het loon en de betaling van de totale premie aan het Algemeen Pensioenfonds.
2. De werknemer, die constateert dat de werkgever nalaat het werknemersaandeel van de premie in te houden en de totale premie te betalen, is verplicht dit onmiddellijk te melden aan het Algemeen Pensioenfonds. Van deze melding ontvangt de werknemer een schriftelijk bewijs.
3. De werknemer is verplicht om volgens schriftelijke aanwijzingen van het Algemeen Pensioenfonds een deugdelijke en toegankelijke pensioenadministratie bij te houden.
4. De werknemer is verplicht om binnen een maand na het optreden van wijzigingen in onder meer de persoonsgegevens, adreswijziging, burgerlijke staat, gezinssamenstelling en duurzame gemeenschappelijke huishouding, zulks onder overlegging van de desbetreffende bescheiden van het Centraal Bureau voor Burgerzaken aan de werkgever en het Algemeen Pensioenfonds te verstrekken.

**Zelfstandige  
Artikel 12**

1. Een zelfstandige is verplicht een pensioenregeling aan te gaan en dit schriftelijk te melden aan het Algemeen Pensioenfonds. De bij of krachtens deze wet gestelde verplichtingen voor de werkgever zijn ook van toepassing op de zelfstandige.
2. De in artikel 10 leden 2, 3, 5, 9 tot en met 15 voor de werkgever en artikel 11 leden 3 en 4 voor de werknemer geldende bepalingen zijn op de zelfstandige van overeenkomstige toepassing.

**Geneeskundig onderzoek  
Artikel 13**

1. Alvorens kan worden overgegaan tot het uitkeren van invaliditeitspensioen, wordt de deelnemer onderworpen aan een geneeskundig onderzoek.

Dit geneeskundig onderzoek kan alleen uitgevoerd worden door een bij staatsbesluit in te stellen geneeskundige commissie.

2. De uitslag van een geneeskundig onderzoek ligt ten grondslag aan de toekenning van het invaliditeitspensioen zoals voorzien bij of krachtens deze wet.
3. De kosten van het geneeskundig onderzoek als bedoeld in lid 1 zijn voor rekening van het Algemeen Pensioenfonds.
4. Indien een deelnemer of het Algemeen Pensioenfonds zich niet kunnen verenigen met de uitkomst van het geneeskundig onderzoek, beslist een geschillencommissie. De geschillencommissie wordt bij staatsbesluit ingesteld voor de duur van vijf jaren en beslist bij meerderheid van stemmen. Elke beslissing wordt schriftelijk en gemotiveerd bekendgemaakt en wel binnen twee maanden na ontvangst van een verzoek om geschillenbeslechting.
5. Bij staatsbesluit worden nadere regels vastgesteld over onder meer de samenstelling, werkwijze, inrichting, de kwaliteitscriteria, de mate van invaliditeit en daarmee verband houdende hoogte van het invaliditeitspensioen, de kosten, de termijnen en procedures van de geneeskundige commissie en geschillencommissie.

#### Toezicht Algemeen Pensioen Artikel 14

1. Bij de inwerkingtreding van de wet wordt de Pensioenraad ingesteld, die toezicht houdt op de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens de Wet Algemeen Pensioen 2014. Ingevolge het bepaalde in de artikelen 19 en 20 is de Pensioenraad tevens belast met de handhaving van deze wet. De Pensioenraad is rechtspersoon en gevestigd te Paramaribo.
2. De Pensioenraad is het beroepsorgaan voor deze wet.
3. De Pensioenraad adviseert de regering gevraagd en ongevraagd over alle vraagstukken deze wet betreffende en is verder verantwoordelijk voor het - al dan niet uit eigen beweging - doen van voorstellen inzake:
  - a. de bevindingen uit het regelmatig kwantificeren van de inkomsten en de uitgaven op midden en lange termijn;
  - b. het vaststellen van de beleggingsmogelijkheden door het Reservefonds;
  - c. het doen opstellen en vaststellen van rekenmodellen c.q. rekenmethodes ter bepaling van het pensioen;
  - d. het verbeteren van de dienstverlening aan de deelnemers;

- e. het bewaken van de belangen van de deelnemers.
4. De Pensioenraad en het Algemeen Pensioenfonds maken over onder meer de wijze van informatievergaring en informatiedeling nadere afspraken die schriftelijk worden vastgelegd.
5. De Pensioenraad en het Algemeen Pensioenfonds mogen de hun in het kader van deze wet ter beschikking gestelde gegevens van de deelnemer alleen gebruiken voor doeleinden zoals omschreven in deze wet en moeten voldoen aan de bij of krachtens de wet vastgestelde bepalingen betreffende het beschermen van persoonsgegevens.
6. De Pensioenraad stelt in een integriteitscode nadere regels vast over de bescherming van persoonsgegevens, de toestemming tot en uitwisseling van persoonsgegevens en andere ter bescherming van de privacy gerelateerde onderwerpen betrekking hebbende op de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens deze wet.

#### Samenstelling van de Pensioenraad Artikel 15

1. De Pensioenraad bestaat uit minimaal 5 en maximaal 7 leden die door de Onderraad worden voorgedragen. De voordracht met het rooster van aftreden wordt goedgekeurd door de Raad van Ministers. Voor de eerste keer treedt het eerste lid af op 1 augustus 2017. Vervolgens treedt elk jaar een lid volgens het vastgestelde rooster af. De leden zijn eenmaal herbenoembaar.
2. In geval van een opengevallen vacature, geeft de Pensioenraad dit per schrijven door aan de Onderraad die binnen drie maanden in de vacature moet hebben voorzien. Indien dit niet heeft plaatsgevonden, dan geschiedt de invulling door de Pensioenraad.
3. De leden van de Pensioenraad kiezen uit hun midden een voorzitter en een ondervoorzitter. De Pensioenraad rapporteert aan de Onderraad. De Pensioenraad stelt na goedkeuring van de Raad van Ministers het huishoudelijk reglement vast. Dit reglement wordt gepubliceerd in het Advertentieblad van de Republiek Suriname.
4. De Pensioenraad houdt ten minste tweemaal per jaar een openbare vergadering om alle zaken het pensioen en het pensioenbeleid rakende te bespreken. De openbare vergadering vindt plaats vóór 1 maart van elk jaar en de tweede vóór 1 september. Voor deze openbare vergadering worden ondermeer uitgenodigd de Onderraad en de deelnemers.

5. De Pensioenraad convoceert zes weken van tevoren via een advertentie in ten minste twee in Suriname verschijnende dagbladen de concept-agenda. Op basis van deze agendapunten heeft een ieder gedurende veertien dagen de gelegenheid om voorstellen of onderwerpen ter aanvulling van deze agenda aan te bieden.
6. De Pensioenraad beslist binnen een week over de aanvullende agenda. Dit besluit wordt uiterlijk twee weken voor de openbare vergadering wederom via een advertentie bekendgemaakt.
7. De Pensioenraad stelt een secretaris en maximaal twee adjunct-secretarissen aan, al dan niet op parttime basis, die geen lid zijn van de Pensioenraad en ook niet deelnemen aan de besluitvorming van de Pensioenraad. Op adhoc basis kan de Pensioenraad gebruikmaken van externe deskundigen.
8. Bij staatsbesluit kunnen omtrent het bepaalde in de artikelen 14 en 15 nadere regels worden vastgesteld.

### Algemeen Pensioenfonds Artikel 16

1. Bij de inwerkingtreding van deze wet wordt het Algemeen Pensioenfonds ingesteld, dat rechtspersoon en gevestigd is te Paramaribo. Het Algemeen Pensioenfonds is in hoofdzaak belast met:
  - a. het registreren van de deelnemers via werkgevers en zelfstandigen;
  - b. het innen van de premies;
  - c. het uitkeren van pensioenen na vaststelling van de pensioengrondslag en de berekening van de hoogte van de pensioenuitkering;
  - d. het beleggen en beheren van de geinde premies en andere inkomsten.
2. Bij staatsbesluit kunnen nadere regels worden vastgesteld ter uitvoering van het bepaalde in lid 1.
3. Het Algemeen Pensioenfonds bestaat uit een bestuur en een directie.
4. Het bestuur bestaat uit minimaal 5 en maximaal 7 leden die door de Onderraad worden voorgedragen. De voordracht met het rooster van aftreden wordt goedgekeurd door de Raad van Ministers. Voor de eerste keer treedt het eerste lid af op 1 augustus 2017. Vervolgens treedt elk jaar een lid volgens het vastgestelde rooster af. De leden zijn eenmaal herbenoembaar.

5. In geval van een opengevallen vacature, geeft het bestuur dit per schrijven door aan de Onderraad die binnen drie maanden in de vacature moet hebben voorzien. Indien dit niet heeft plaatsgevonden dan geschiedt de invulling door het bestuur.
6. De leden van het bestuur kiezen uit hun midden een voorzitter en een ondervoorzitter.
7. De taken van het bestuur zijn:
  - a. het houden van toezicht op de uitvoering van de taken van de directie;
  - b. het benoemen, schorsen en ontslaan van de directeur, de onderdirecteuren alsmede het vaststellen van het directiereglement;
  - c. het verlenen van goedkeuring aan rechtshandelingen van de directie die het bedrag van vijftigduizend Surinaamse Dollar te boven gaan;
  - d. het goedkeuren van de begroting;
  - e. het goedkeuren van de kwartaalverslagen uiterlijk binnen zes weken na het verstrijken van het afgelopen kwartaal;
  - f. het aantrekken van de accountant;
  - g. het uiterlijk 15 april na het afgelopen jaar opstellen van het preadvies van het jaarverslag inclusief de jaarrekening ter goedkeuring aan de Onderraad.
8. De Directie bestaat uit een directeur en een of meerdere onderdirecteuren te benoemen door het bestuur. De directeur is belast met de dagelijkse leiding van het Algemeen Pensioenfonds en is verantwoording verschuldigd aan het bestuur. De directeur woont de vergaderingen van de Pensioenraad bij. Bij ontstentenis van de directeur wordt een van de onderdirecteuren met de waarneming belast.
9. De Directeur heeft vooraf de toestemming van het bestuur nodig voor het aantrekken, schorsen en ontslaan van personeel. Het is de directie en het personeel niet toegestaan om zonder toestemming van het bestuur nevenfuncties te vervullen.
10. Nadere regels kunnen bij staatsbesluit worden vastgesteld omtrent alle zaken het Algemeen Pensioenfonds betreffende.

#### De exploitatie Artikel 17

1. Jaarlijks wordt een half procent (0.5/100) van de som van alle bijdragegrondslagen bestemd voor het beheer en de exploitatie van de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens deze wet.

2. Het Algemeen Pensioenfonds stelt jaarlijks een begroting op ter uitvoering van en het toezicht op het bepaalde bij of krachtens deze wet met inachtneming van het beginsel van lasten en baten. De begroting wordt voorzien van een deugdelijke toelichting.
3. Het Algemeen Pensioenfonds zendt jaarlijks uiterlijk op 1 september een begroting ter goedkeuring aan de Onderraad, die binnen twee maanden hierop beslist. Blijft deze goedkeuring uit dan wordt de begroting geacht te zijn goedgekeurd.
4. Het bestuur zendt aan de Onderraad en aan de Pensioenraad jaarlijks vóór 15 april een jaarrekening, een jaarverslag en overige gegevens over het verstreken boekjaar, waarin een volledig beeld van de financiële toestand wordt gegeven.
5. De jaarrekening als bedoeld in lid 4 wordt voorzien van een verklaring omtrent getrouwheid, doelmatigheid en rechtmatigheid opgemaakt door een accountant.
6. De door de Onderraad goedgekeurde jaarrekening en het jaarverslag worden gepubliceerd in het Advertentieblad van de Republiek Suriname.
7. Bij staatsbesluit worden nadere regels vastgesteld over de uitvoering van het bepaalde in dit artikel.

#### Reservefonds Artikel 18

1. Er is een Reservefonds Algemene Pensioenregeling.
2. In het reservefonds worden jaarlijks de baten uit de exploitatie als bedoeld in artikel 17 gestort.
3. Het reservefonds kan worden gefinancierd door stortingen van de Staat of anderszins en wordt beheerd door het Algemeen Pensioenfonds.
4. Bij staatsbesluit worden nadere regels vastgesteld over het beheer, de besteding en de verantwoording van het reservefonds.

#### Bestuurssancties Artikel 19

1. De Pensioenraad kan een last onder dwangsom opleggen ter zake van een overtreding van de bij of krachtens deze wet vastgestelde verplichtingen en verboden.



2. De hoogte van de dwangsom bedoeld in lid 1 is ten minste SRD 500,- (duizend Surinaamse Dollar) en ten hoogste SRD 100.000,- (honderdduizend Surinaamse Dollar).
3. De Pensioenraad kan een bestuurlijke boete opleggen ter zake van een overtreding van verplichtingen, verboden en voorschriften, gesteld bij of krachtens deze wet.
4. De hoogte van de bestuurlijke boete voor een afzonderlijke overtreding is ten minste tienmaal en ten hoogste duizendmaal de verschuldigde premie.
5. Bij staatsbesluit worden regels gesteld met betrekking tot de uitoefening van de bevoegdheden genoemd in de leden 1 en 3.
6. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen drie jaren zijn verlopen sedert het opleggen van een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete aan de overtreder ter zake van eenzelfde overtreding, worden de dwangsom of de bestuurlijke boete, als bedoeld in de leden 2 en 4, verdubbeld.
7. Bij staatsbesluit wordt bij elke daarin omschreven overtreding het bedrag van de op te leggen dwangsom of bestuurlijke boete bepaald.
8. De overtredingen worden bij staatsbesluit gerangschikt in categorieën naar zwaarte van de overtreding met de daarbij behorende basisbedragen alsmede de minimum en maximumbedragen.
9. In afwijking van het bepaalde in de leden 2 en 4 kunnen de bij wet aangewezen organen de dwangsom of de bestuurlijke boete verdubbelen, indien er ondanks eerdere aanmaningen van het Algemeen Pensioenfonds of een bij wet aangewezen orgaan sprake is van herhaaldelijke overtreding.
10. Indien tegen een besluit tot het opleggen van een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete bezwaar of beroep wordt aangetekend, schort dit de verplichting tot betaling hiervan niet op.
11. De Pensioenraad kan ter bescherming van de belangen van de deelnemer gemotiveerd ter openbare kennis brengen:
  - a. de overtreding van de verbodsbepalingen uit deze wet en de overtredingen begaan ingevolge deze wet;
  - b. het feit ter zake waarvan een aanwijzing is gegeven, het overtreden voorschrift, het feit dat de aanwijzing is gegeven en de door de Pensioenraad te volgen gedragslijn, alsmede de naam, het adres en de vestigingsplaats aan wie de aanwijzing is gegeven;

- c. het feit ter zake waarvan een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete is opgelegd, het overtreden voorschrift, het feit dat de last onder dwangsom of de bestuurlijke boete is opgelegd, alsmede de naam, het adres en de vestigingsplaats van de overtreder aan wie de last onder dwangsom of de bestuurlijke boete is opgelegd.

#### Strafsancties Artikel 20

1. Het in strijd handelen met de bij of krachtens deze wet genoemde verplichtingen en verboden is een overtreding.
2. Degene die weigert, de volgens deze wet op te leggen last onder dwangsom of bestuurlijke boete te voldoen, kan in vervangende hechtenis worden genomen voor de duur van ten hoogste een maand.
3. Een werkgever die in strijd handelt met de verplichtingen genoemd bij of krachtens deze wet wordt gestraft met een geldboete van de zesde categorie van de Algemene Geldboetewet (S.B. 2002 no. 73) of een hechtenis van ten hoogste een maand.
4. Een werknemer of zelfstandige, die in strijd handelt met de verplichtingen genoemd bij of krachtens deze wet, wordt gestraft met een geldboete van de vijfde categorie van de Algemene Geldboetewet (S.B. 2002 no. 73) of een hechtenis van ten hoogste een maand.
5. Het is verboden om een ingezetene, al dan niet door tussenkomst van een derde, tegen betaling te laten arbeiden, arbeid aan te bieden of diensten aan te bieden, te verlenen of te laten verlenen, als die ingezetene niet over een Pensioenregeling beschikt.

#### Voorlopige Voorziening en Evaluatie Artikel 21

1. In gevallen, waarbij de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens deze wet ten aanzien van opgebouwde pensioenrechten ten behoeve van een deelnemer en zijn nabestaanden of andere gerechtigden tot een uitkomst leidt, die niet in overeenstemming is met de strekking van deze wet of waarbij niet voorzien is in het bepaalde bij of krachtens deze wet, is het Algemeen Pensioenfonds bevoegd om na daartoe verkregen advies van de Pensioenraad een voorlopige voorziening te treffen.

2. Het Algemeen Pensioenfonds brengt over de voorlopig getroffen voorziening binnen een maand aan de Onderraad verslag uit, met vermelding van alle relevante informatie die aan de voorlopige voorziening ten grondslag liggen en met de aanduiding van de door het Algemeen Pensioenfonds gewenste wijziging van de regelgeving.
3. Binnen drie jaren na de inwerkingtreding van deze wet wordt door de Minister van Binnenlandse een evaluatierapport van de werking van deze wet aangeboden aan de Raad van Ministers.

Voorziening  
Artikel 22

1. Ingezetenen met de Surinaamse nationaliteit, die bij de inwerkingtreding van deze wet tussen de leeftijd van vijfenvijftig en zestig jaren oud zijn, worden in de gelegenheid gesteld om alsnog middels inkoop van diensttijd van maximaal zestig maanden te voldoen aan het gestelde in artikel 3 lid 1.
2. De in lid 1 bedoelde inkoop moet binnen een jaar ná de inwerkingtreding van deze wet plaatsvinden.
3. Het minimum inkoopbedrag is gelijk is aan minimaal twaalfmaal de minimum pensioenuitkering over zestig maanden en maximaal SRD 9.000,- (negenduizend Surinaamse Dollar).

Bezwaar  
Artikel 23

1. Een belanghebbende, die door een besluit van het Algemeen Pensioenfonds rechtstreeks in zijn belang is getroffen, kan binnen dertig dagen, nadat hij hiervan kennis heeft genomen, een bezwaarschrift indienen bij de Pensioenraad.
2. De Pensioenraad beslist binnen dertig dagen op het ingediende bezwaarschrift.
3. Bij staatsbesluit worden nadere regels vastgesteld met betrekking tot de uitvoering van de leden 1 en 2.

**Beroep  
Artikel 24**

Een belanghebbende, die door een besluit van de Pensioenraad rechtstreeks in zijn belang is getroffen, nadat hij hiervan kennis heeft genomen, beroep aantekenen bij de burgerlijke rechter.

**Citeertitel en Inwerkingtreding  
Artikel 25**

1. Deze wet kan worden aangehaald als: Wet Algemeen Pensioen 2014.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Zij treedt in werking met ingang van de negentigste dag volgende op die van haar afkondiging.
4. De Minister van Binnenlandse Zaken is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de 9<sup>e</sup> september 2014,

**DESIRÉ D. BOUTERSE**

Uitgegeven te Paramaribo, de 9<sup>e</sup> september 2014  
De Minister van Binnenlandse Zaken,

**E.F. LEILIS**

**WET van 9 september 2014, houdende regels over de invoering van een algemene pensioenregeling (Wet Algemeen Pensioen 2014)**

**MEMORIE VAN TOELICHTING**

**I. Algemeen**

Het Surinaams pensioenstelsel bestaat uit verplichte en vrijwillige pensioen- of verzekeringsregelingen en de van overheidswege vastgestelde algemene oudedagsvoorziening (AOV). Voor de ambtenaren is er een ambtenarenpensioen (als verplichte wettelijke regeling), terwijl voor personen werkzaam in de particuliere sector er geen verplichte ouderdomspensioen- of verzekeringsregeling is voorgeschreven door de wetgever.

Uit gegevens van de Centrale Bank van Suriname blijkt, dat 90% van de werknemers in de particuliere sector geen pensioen opbouwen. Gebleken is, dat maar 30 bedrijven een regeling voor een ouderdomspensioen of een pensioenverzekering ten behoeve van de werknemers hebben getroffen. (bron: *Centrale Bank van Suriname*). Niet altijd zijn de voorwaarden en de rechten op pensioen, uitkering of voorzieningen voor de nabestaanden uniform en transparant geregeld. Daarnaast blijkt wel eens dat er voorzieningen zijn getroffen ten behoeve van de werknemer, maar dat tegen de tijd dat die voorzieningen geëffectueerd moeten worden er geen fondsen meer zijn om de voorzieningen toe te kennen. Evenzo is ook zichtbaar geworden dat eerder opgebouwde pensioenrechten drastisch geërodeerd zijn, waardoor de gepensioneerden vooral die uit de particuliere sector een armoedig bestaan lijden. Gepensioneerde werknemers uit deze sector zijn voor hun pensioeninkomen vaak volledig of in grote mate afhankelijk van de AOV uitkering. Gestreefd wordt om uiteindelijk alle gepensioneerden tenminste onder de Algemene Pensioenregeling te laten vallen, zodat voor deze personen er een aanvullend inkomen beschikbaar is bovenop de AOV.

De regering heeft, als uitvloeisel van de sociale zorg, er voor gekozen om samen met de sociale partners - de vakbeweging en het bedrijfsleven - stapsgewijs de kloof te overbruggen tussen de in 2010 overgenomen situatie van de sociale voorzieningen en het vooruitzicht op een in de toekomst in te voeren sociaal zekerheidsstelsel.

Partijen hebben gekozen voor een stelsel dat geen kopie is van een soortgelijk al dan niet succesvol stelsel, maar één dat georiënteerd is op de Surinaamse omstandigheden. Het Algemeen Pensioen vormt samen met de Nationale Basiszorg en het Minimumloon de eerste fase van dit sociaal zekerheidsstelsel. In het Ontwikkelingsplan 2012-2016 heeft de Regering Boutserse-Ameerali haar beleid met betrekking tot de herstructurering van het sociaal zekerheidsstelsel opgenomen.

De op deze wet gebaseerde pensioenrechten worden toegekend naast het maandelijkse AOV bedrag. Het in te voeren algemeen pensioen vermeerderd met de AOV moet er in resulteren dat voor de gepensioneerde uit de particuliere sector een beter welzijnsniveau wordt bereikt. Indien er voor de werknemer uit deze sector geen ouderdomspensioen zou bestaan, dan is men slechts afhankelijk van de AOV. Het gevolg hiervan is, dat veelal een te groot gat ontstaat in het inkomensniveau tussen vóór en na de pensionering. De strekking van deze wet is, om dit gat in inkomen tot aanvaardbare proporties terug te brengen, één en ander binnen het kader van de door de regering gestelde beleidsdoelen met betrekking tot het integraal sociaal zekerheidsstelsel.

Uitgangspunt voor de toekenning van het algemeen pensioen is, dat het recht op pensioen moet worden opgebouwd door de verschuldigde premie te betalen over de dienstjaren (minimaal vijf jaren). In de betreffende artikelen van deze wet wordt nader aangegeven hoe de rechten worden opgebouwd. Opgemerkt moet worden dat een ieder die inkomen uit arbeid verwerft rechten opbouwt. Reeds opgebouwde rechten blijven onaangetast bijvoorbeeld voor ambtenaren en degenen die onder de AOV regeling vallen. Het bedrag van de AOV of eerder opgebouwde pensioenrechten kunnen uiteraard wel aan wijziging onderhevig zijn.

De Wet Pensioenfondsen en Voorzieningsfondsen (S.B. 2005 no. 75) bevat bepalingen die in acht moeten worden genomen bij het opzetten van een pensioenfonds of voorzieningsfonds. Die wet regelt ook de verplichtingen van de werkgever, indien aan de werknemer een pensioen- of verzekeringsvoorziening wordt aangeboden. De betreffende wet verplicht echter niet tot het doen van een dergelijk aanbod. Met de Wet Algemeen Pensioen 2014, wordt het doen van een aanbod als onderdeel van de arbeidsvoorwaarden verplicht gesteld voor de werkgever.

De werkgever en werknemer zijn tot op zekere hoogte vrij om de inhoud van de pensioenregeling of verzekerings-voorziening onderling te regelen, doch de wet geeft een minimumstandaard ten aanzien van de rechten en plichten van de werkgever en werknemer. Ook bevat de wet bepalingen omtrent onder meer de rechten op een pensioenuitkering, de opbouw van en de hoogte van het pensioen en eventuele aanpassing van de bedragen.

In de Wet Algemeen Pensioen 2014 is de rol van de overheid vooral het zo goed als mogelijk garanderen dat opgebouwde rechten worden uitgekeerd, door de spelregels vast te stellen en een toezichthouder aan te wijzen. De overheid betaalt zelf geen pensioenpremie, omdat de overheid in het kader van 'deze nieuwe wet geen werkgever is en verder buiten de betrekking tussen werkgever en werknemer staat. De overheid schrijft wel de standaarden/minimum normen voor. De wetgever heeft tevens voorzieningen getroffen met betrekking tot het toezicht op de pensioenfondsen en voorzieningsfondsen. De Centrale Bank van Suriname heeft daarin de hoofdrol, vooral indien het betreft het prudentieel economisch financieel toezicht. De diverse in de wet genoemde uitkeringsgrenzen of percentages zijn ingegeven door een conservatieve aanpak, waarbij het stelsel zichzelf middels een omslagstelsel levensvatbaar en financieerbaar moet houden.

Een gefaseerde opbouw en uitbouw van de diverse pensioenuitkeringen zijn daarom ingegeven door behoudendheid en betrouwbare inschattingen van financiële risico's en kan nu niet direct bij de invoering in één keer worden bereikt.

Deze wet vestigt of bestendigt een driehoeksverhouding tussen de werkgever, werknemer en pensioenuitvoerder (of verzekeringsuitvoerder). In de opzet van deze wet is gekozen voor een collectieve uitvoering via het Algemeen Pensioenfonds. Deze vorm van collectieve uitvoering zal de efficiëntie en doelmatigheid ten goede komen. De operationele kosten kunnen beter worden beheerst en er ontstaan betere garanties voor de gewenste fondsvorming. Het optreden van zogenaamde pensioengaten en waardeoverdrachten worden ook door deze wet beschermd, indien van fonds verwisseld zou worden.

Zowel de werkgever als de werknemer krijgen te maken met één entiteit als aanspreekpunt voor de uitvoering. Ook voor het houden van toezicht biedt dit voordelen. Aangezien vaker wordt verwezen naar de bepalingen van de Wet Pensioenfondsen en Voorzieningsfondsen moet ook in de Memorie van Toelichting, hetzij het algemeen deel hetzij de toelichting per artikel, behorende bij die wet als deel van de toelichting worden meegenomen bij de interpretatie en toepassing van de Wet Algemeen Pensioen 2014. Ook moet worden opgemerkt dat er bij de uitvoering van deze Wet Algemeen Pensioen 2014 voor de diverse gevallen draaiboeken zullen worden ontwikkeld, waarin onder meer de berekeningen ten aanzien van de hoogte van de verschillende pensioenen worden uitgewerkt. De transparantie bij de uitvoering van de Wet Algemeen Pensioen 2014 wordt daarmee gediend, maar ook de eenduidige en uniforme uitvoering.

## **ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING**

### **Artikel 1**

Specifiek voor de uitvoering van deze wet is het noodzakelijk een bijzondere omschrijving te geven voor de gebruikte begrippen. Deze begrippen kunnen voor de toepassing van het bepaalde bij of krachtens deze wet een andere betekenis hebben dan gangbaar is of bekend is in andere regelingen. Het onderhouden van een duurzame gemeenschappelijke huishouding (artikel 1, sub d) is in deze wet gelijk gesteld aan het huwelijk. De verklaring hiervoor is, dat deze wet rechten voor de deelnemer en de nabestaanden schept. Om die rechten geldend te kunnen maken, moet het daartoe strekkend bewijs onbetwistbaar zijn. Deze wet beoogt heel nadrukkelijk de partner (zie art.1 sub g) van de deelnemer te voorzien van de noodzakelijke rechtsbescherming. Daarom is ervoor gekozen om deze samenlevingsvorm stevig in de wet te verankeren. Ten aanzien van de registratie van het samenlevingscontract in het Centrale Bevolkingsregister worden door de Minister van Binnenlandse Zaken nadere regels gesteld. Er moet wel aan beide voorwaarden worden voldaan. Door de periode op vijf jaar te bepalen, is aansluiting gezocht bij het bepaalde, dat een deelnemer aanspraak kan maken op pensioen indien hij ten minste vijf jaren premie heeft betaald.



### Artikel 2

Invoering van de Wet Algemeen Pensioen houdt in, dat de opbouw van pensioenrechten vanaf die datum ingaan en dat aanspraak op pensioenrechten alleen gemaakt kunnen worden door werknemers die deze rechten onder deze regeling opbouwen en dat het recht op pensioen wordt verkregen door pensionering, invaliditeit of overlijden. Pensioenrechten worden betaalbaar gesteld in de maand waarin het recht op pensioen is ontstaan.

Aangezien er op het tijdstip van de inwerkingtreding van de wet nog geen premie is ontvangen, is het streven erop gericht, om de eerste betaling van de pensioenuitkeringen uiterlijk twee maanden na de inwerkingtreding van de wet te doen plaatsvinden.

### Artikel 3

Dit artikel geeft aan op welk type pensioen de deelnemer en de nabestaanden recht hebben. Het huwelijk, een duurzame gemeenschappelijke huishouding, de familierechtelijke betrekking met de kinderen, maar ook de zorg voor pleegkinderen en de leeftijd vormen criteria voor het vestigen van een recht op pensioen. Er is ook een voorziening getroffen voor het geval van ontbinding van het huwelijk door echtscheiding óf beëindiging van de duurzame gemeenschappelijke huishouding. Die voorziening houdt in dat de partner ook aanspraak maakt op een proportioneel deel van het pensioen. Dit wordt allerzins billijk geacht, mede gelet op de bijdrage die door partners worden geleverd bij het opbouwen van de pensioenrechten.

Voorbeeld. Het huwelijk of de duurzame gemeenschappelijke huishouding heeft 20 jaren geduurd. Bij de echtscheiding of beëindiging is de deelnemer 48 jaar oud, dus heeft hij/zij nog 12 jaren te gaan voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd  $20 + 12 = 32$  gestorte jaren pensioen. De echtgeno(o)t(e)/partner van de deelnemer heeft recht op  $20/32 \times 50\%$  van het pensioen. De deelnemer heeft recht op  $(12/32 \times 50\% \text{ van het pensioen}) + 50\%$  van het pensioen.

Ten aanzien van kinderen wordt steeds aangegeven of het betreft minderjarige erkende, wettige, gewettigde of geadopteerde kinderen van de werknemer of gepensioneerde werknemer alsmede de natuurlijke (niet-erkende en erkende) kinderen van de vrouwelijke werknemer of gepensioneerde vrouwelijke werknemer, indien deze niet is gehuwd.

Daarnaast bestaan er ook voorzieningen voor pleegkinderen of kinderen waarvoor een verzorgingsplicht is erkend. Deze voorzieningen zijn getroffen vanuit de kennis dat, kinderen bij het overlijden van de gepensioneerde, doorgaans in een kwetsbare positie komen te verkeren. Meestal is er nog geen sprake van het zelfstandig verwerven van inkomen uit dienstbetrekking. Het recht op wezenpensioen ontstaat, indien beide ouders of verzorgers (degene die een zorgplicht hebben erkend jegens deze kinderen) zijn overleden. Met de minderjarige leeftijd wordt de leeftijd in het Surinaams Burgerlijk Wetboek bedoeld van minder dan 21 jaren.

Het huwen of het aangaan van een duurzame gemeenschappelijke huishouding ná de pensioengerechtigde leeftijd heeft geen enkel gevolg voor de pensioenaanspraken van de gewezen partner.

#### Artikelen 4 en 5

Artikel 4 geeft aan onder welke omstandigheid en vanaf welke dag de pensioenuitkering aan een deelnemer ingaat. Ook is aangegeven wanneer de pensioenuitkering eindigt en wanneer deze door het Algemeen Pensioenfonds kan worden ingetrokken of herzien. In artikel 5 wordt de situatie geregeld wanneer een gepensioneerde deelnemer is komen te overlijden.

#### Artikel 6

In dit artikel wordt het begrip 'loon' omschreven. Dit is van belang, omdat het loon belangrijk is voor het berekenen van de pensioengrondslag. Voorkomen moet worden dat vervuiling van het begrip loon een onjuiste vaststelling van de pensioengrondslag plaatsvindt.

#### Artikel 7

Elke deelnemer bouwt per dienstjaar twee procent aan pensioenrecht op, indien de premie over het dienstjaar is betaald. Dit percentage sluit aan bij de Ambtenarenpensioenwet 1972, zodat eventuele overgang van de ene naar de andere regeling door een ambtenaar wordt vereenvoudigd. De termijn van berekening van het gemiddelde loon verschilt wel en is in de Wet Algemeen Pensioen 2014 gesteld op 60 maanden (in de Ambtenarenpensioenwet 1972 is het gesteld op 24 maanden). Voor de overige typen van pensioen worden de percentages afgeleid van het ouderdomspensioen van de (gepensioneerde of gewezen) deelnemer.

De genoemde grondslagen en pensioenuitkeringen worden gewijzigd, indien de gemiddelde loonstijging en de actuariële becijferingen daartoe aanleiding geven.

Door de stijging van de grondslagen en de uitkeringen te koppelen aan de looninflatie wordt een mate van waardevastheid bereikt. De betreffende leden over bedoelde aanpassingen zijn in gebiedende wijs geschreven, zodat daadwerkelijk inhoud wordt gegeven aan de doelen van deze wet, namelijk het voorkomen dat er een onredelijk groot gat ontstaat tussen het pensioen ten opzichte van het loon.

Actuariële berekeningen zijn gebaseerd op bepaalde grondslagen, waaronder de gemiddelde loonstijging over een bepaalde periode.

De pensioenrechten kunnen worden geïllustreerd met de volgende formule:

- Algemeen pensioen:  $2\% \times \text{aantal dienstjaren} \times \text{middelsom van de laatste 60 pensioengrondslagen}$ ;
- Partnerpensioen:  $70\% \times \text{algemeen pensioen}$ ;
- Wezenpensioen:  $70\% \times \text{algemeen pensioen}$ ;
- Invaliditeitspensioen: is gelijk aan het algemeen pensioen.

Onder 'dienstjaren' wordt verstaan het aantal jaren dat een deelnemer premiebijdrage heeft gestort.

### Artikel 8

De hoogte van de premie wordt in procenten uitgedrukt, waarvan de werkgever en de werknemer beiden een deel betalen. Het is de werkgever die verplicht is de premie in te houden en af te dragen aan het Algemeen Pensioenfonds. Het Algemeen Pensioenfonds moet in staat zijn om uit de premieopbrengsten de pensioenuitkeringen te betalen. Vandaar dat op basis van actuariële berekeningen het premiepercentage jaarlijks met een half procent wordt verhoogd.

In lid 6 is een delegatiebepaling opgenomen om de bijdragegrondslag voor zelfstandigen te kunnen aanpassen indien omstandigheden daartoe aanleiding geven. Er kunnen zich omstandigheden voordoen, waarbij onder meer het inkomen van een zelfstandige lastig kan worden vastgesteld of maandelijks nogal schommelt waardoor een voorziening nodig is om in voorkomende gevallen de bijdragegrondslag vast te stellen.

### Artikel 9

In dit artikel is inkoop van diensttijd mogelijk van perioden tussen opeenvolgende dienstbetrekkingen. De leden 1 en 2 van artikel 6 volgen een voor een overleden (gepensioneerde) ambtenaar toe te kennen voorziening waarbij er geen nagelaten betrekkingen zijn. De wetgever heeft het redelijk geoordeeld om voor het algemeen pensioen dezelfde voorziening te treffen.

### Artikel 10

De werkgever is verplicht om de werknemer van een pensioenregeling te voorzien. De wet geeft de minimumstandaard aan. Uiteraard zal de invoering van deze wet ook gepaard gaan met de nodige voorlichting op dit stuk. De werknemer moet vertrouwd raken met het idee dat hij zelf verantwoordelijk is voor de opbouw van pensioenrechten en dat er ter bescherming van hem minimumstandaarden zijn vastgesteld in deze wet. De in dit artikel genoemde specificatie moet de transparantie en de controle vergemakkelijken. Daarnaast is er ook een opgave voor de werkgever van premie-inhouding en premieafdracht aan de werknemer voorgeschreven. Hierdoor kan de werknemer zelf ook controleren of de ingehouden premie daadwerkelijk wordt afgedragen aan het Algemeen Pensioenfonds. Dit artikel bevat ook bepalingen die het Algemeen Pensioenfonds in staat moet stellen om de controle op de naleving van deze wet uit te oefenen. Bescherming van de persoonsgegevens (privacyregeling) moet bij de uitvoering van deze wet in acht worden genomen, waartoe door de Pensioenraad een integriteitscode wordt vastgesteld.

### Artikel 11

Ingeval er sprake is van een dienstbetrekking, dan zijn daarbij direct twee actoren betrokken die over en weer verplichtingen hebben. De werknemer is verplicht om toe te zien op de naleving van de gemaakte afspraken met de werkgever. De werkgever maakt met de werknemer afspraken over de premiebetaling en wie voor welk aandeel in de premie de kosten draagt. Persoonsgegevens moeten aan de werkgever(s) worden verstrekt, zodat de verplichtingen van de werkgever op een juiste wijze kunnen worden nagekomen. Een deugdelijke pensioenadministratie moet het Algemeen Pensioenfonds en een deelnemer in staat stellen, om op vrij eenvoudige wijze te kunnen aangeven of de premie is ingehouden en afgedragen.

Indien er wijzigingen in onder andere het adres, de gezinssamenstelling of de burgerlijke staat van de werknemer, is hij verplicht de opgetreden wijziging onder overlegging van documenten verkregen van het Centraal Bureau voor Burgerzaken te melden aan de werkgever en het Algemeen Pensioenfonds. Indien de werknemer zich niet aan zijn verplichtingen houdt, kan dat achteraf niet te corrigeren gevolgen hebben voor opgebouwde pensioenrechten. Aan het niet naleven van deze verplichtingen zijn sancties verbonden.

### Artikel 12

Het is nodig om specifieke bepalingen te formuleren voor de zelfstandige. De zelfstandige heeft geen werknemers in dienst. Aangezien het ook voor de zelfstandige mogelijk moet zijn om pensioenrechten op te bouwen is gekozen voor het model dat de premie in zulke gevallen volledig door de zelfstandige wordt betaald en afgedragen. De zelfstandige wordt deels aangemerkt als werkgever en deels aangemerkt als werknemer en valt ingevolge deze wet dus ook onder bepaalde verplichtingen die gelden voor werkgevers en werknemers. Nabestaanden ontlenen ook pensioenrechten aan het overlijden van de zelfstandige.

In de praktijk komt het vaker voor, dat iemand op meerdere plaatsen werkzaamheden verricht voor verschillende werkgevers (bijvoorbeeld tuinlieden of schoonmaaksters) en uit dien hoofde een inkomen heeft. De wetgever is van mening dat in zulke gevallen de betrokkene ook moet bijdragen aan een voorziening ten behoeve van zichzelf bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Indien dit niet zou worden verplicht dan zou de situatie blijven voortbestaan dat iemand niet als werknemer wordt aangemerkt, doch wel werkt en daarvoor loon ontvangt, maar niet zorgt voor een pensioenregeling en daardoor belandt in een onoverbrugbaar inkomensgat.

### Artikel 13

Het is denkbaar dat een deelnemer door een bedrijfsongeval blijvend arbeidsongeschikt raakt. Ingevolge deze wet maakt hij aanspraak op invaliditeitspensioen. De mate van invaliditeit en de hoogte van het uit te keren invaliditeitspensioen zullen afhankelijk zijn van de uitkomst van een geneeskundig onderzoek. Een deelnemer of het Algemeen Pensioenfonds kunnen bezwaar maken tegen de uitslag van het geneeskundig onderzoek en daartegen in beroep gaan bij de geschillencommissie.

Bij staatsbesluit worden onder meer nadere regels vastgesteld voor de geneeskundige commissie en een geschillencommissie.

### Artikelen 14 en 15

Dit artikel bevat in hoofdlijnen de bepalingen betreffende de oprichting van de Pensioenraad die belast zijn met het toezicht en de uitvoering van de activiteiten ter zake het bepaalde bij of krachtens deze wet. Tevens voorziet dit artikel in de taken van de Pensioenraad als beroepsorgaan. De samenstelling van het bestuur, de wijze van vergaderen en de wijze waarop in de vacature vervulling wordt voldaan is eveneens in deze artikelen geregeld.

### Artikel 16

Dit artikel regelt de taken en bevoegdheden van het Pensioenfonds evenals dat van het bestuur van het fonds. Tevens bevat het bepalingen over de inrichting van het fonds en de wijze waarop het bestuur wordt samengesteld.

### Artikelen 17 en 18

In dit artikel is een norm bepaald voor het vaststellen van de hoogte van de beschikbare middelen ten behoeve van de jaarlijks vooraf goed te keuren exploitatiekosten. Het fonds stelt elk jaar een begroting op ter uitvoering van het bepaalde bij of krachtens deze wet. In het fonds worden de jaarlijkse baten uit de exploitatie gestort. De wet regelt tevens de procedures horende bij de bedrijfseconomische inrichting van het fonds.

### Artikelen 19 en 20

De verplichtingen voor een deelnemer zijn van dien aard dat het noodzakelijk is om verschillende sancties in de wet op te nemen. Gekozen is voor zowel de bestuursrechtelijke als de strafrechtelijke wijze van handhaving. De bestuurlijke sancties zijn voornamelijk bedoeld als prikkel om het gewenste gedrag zonder leedtoevoeging te bewerkstelligen en kunnen zonder rechterlijke tussenkomst worden opgelegd. Bestuursrechtelijke sancties hebben bovendien het voordeel, dat het bestuur dat zelf kan executeren zonder rechterlijke tussenkomst. In principe is dit goedkoper en het proces verloopt vaak sneller. Strafrechtelijke sancties hebben een meer punitief karakter, en kunnen niet zonder rechterlijke tussenkomst worden opgelegd. De procedure via de strafrechter is over het algemeen kostbaarder en duurt doorgaans veel langer. Het bestuur wil met deze sancties een duidelijk afstraffend signaal geven vooral om herhaling te voorkomen.

Gelet op de gevolgen voor met name de werknemer bij het niet naleven van de voor de werkgever gestelde verplichtingen wordt het de werkgever zwaarder aangerekend, indien hij een norm ter zake overtreedt. Hoewel in deze wet niet direct sancties zijn opgenomen voor de bestuurders van het Algemeen Pensioenfonds, biedt het regiem van de Wet Economische Delicten verschillende mogelijkheden om het bestuur bestraffend tegemoet te treden indien nodig.

#### Artikel 21

De gevolgen voortvloeiende uit de uitvoering van deze wet mogen, voor wat betreft de opgebouwde pensioenrechten van de deelnemer en diens nabestaanden, niet zodanig zijn, dat die niet stroken met de strekking van deze wet. Mocht er in de praktijk onverhoopt hiervan toch sprake zijn, dan biedt dit artikel het Algemeen Pensioenfonds de mogelijkheid om een voorlopige voorziening te treffen. Dit artikel voorziet tevens in de verplichting tot periodieke evaluatie en verslaglegging door het Algemeen Pensioenfonds.

#### Artikel 22

De invoering van deze wet is qua uitvoering en te regelen onderwerpen complex en omvangrijk. Dit artikel voorziet in een voorlopige oplossing voor personen in de leeftijd tussen vijfenvijftig en zestig jaren oud. Indien men binnen een jaar ná inwerkingtreding van de wet gebruik maakt van de mogelijkheid om pensioen in te kopen, verkrijgt men dezelfde pensioenrechten. De aandacht wordt erop gevestigd dat dit artikel betrekking heeft op een tijdelijke voorziening en geldt alleen voor ingezetenen met de Surinaamse nationaliteit.

#### Artikelen 23 en 24

Deze artikelen voorzien in enige vorm van rechtsbescherming van belanghebbenden. Er is gekozen voor het toetsen - door een in te dienen bezwaarschrift - van een voor een deelnemer onwettig besluit. De behandeling vindt plaats door de Pensioenraad. Dit artikel laat evenwel onverlet de mogelijkheid van toegang tot de onafhankelijke rechter, indien een belanghebbende zich niet kan verenigen met het besluit van de Pensioenraad.

Paramaribo, 9 september 2014,

**DESIRÉ D. BOUTERSE**